

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 24 lutego 2020 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi:

1. zasądził od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz B. P. kwotę 42.500 zł tytułem zadośćuczynienia z odsetkami:
 - a) w zakresie kwoty 9.000 zł ustawowymi od dnia 20 czerwca 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;
 - b) w zakresie kwoty 33.500 zł ustawowymi za opóźnienie od dnia 30 marca 2017 roku do dnia zapłaty;
2. zasądził od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz B. P. kwotę 2.376 zł tytułem odszkodowania z odsetkami:
 - a) w zakresie kwoty 1.100 zł ustawowymi od dnia 20 czerwca 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;
 - b) w zakresie kwoty 110 zł ustawowymi za opóźnienie od dnia 30 marca 2017 roku do dnia zapłaty;
 - c) w zakresie kwoty 1.166 zł ustawowymi za opóźnienie od dnia 16 listopada 2019 roku do dnia zapłaty;
3. zasądził od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz B. P. kwotę 4.122,70 zł tytułem odszkodowania za koszty leczenia z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 22 czerwca 2019 roku do dnia zapłaty;
4. w pozostałej części powództwo oddalił;
5. zasądził od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz B. P. kwotę 3.722 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania;
6. nakazał pobrać od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi kwotę 6.846,98 zł tytułem niepokrytych kosztów sądowych i opinii biegłych.

Apelację od powyższego wyroku zaskarżając go w części dotyczącej daty naliczania odsetek od zasądzonych kwot w punktach 1b, 2b, c i 3 wywiodła powódka.

Skarżąca zarzuciła wyrokowi:

1) naruszenie prawa materialnego a mianowicie art. 481 k.c. w związku z art. 455 k.c. w związku z art. 817 k.c. i w związku z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych poprzez przyjęcie błędnej daty początkowej naliczania odsetek za opóźnienie:

- w zakresie kwoty 33.500 złotych od dnia 30 marca 2017 roku do dnia zapłaty;

- w zakresie kwoty 110 złotych od dnia 30 marca 2017 roku do dnia zapłaty;

- w zakresie kwoty 1.166 złotych od dnia 16 listopada 2019 roku do dnia zapłaty;

- w zakresie kwoty 1.105,35 złotych od dnia 22 czerwca 2019 roku do dnia zapłaty;

w sytuacji, w której powódka zgłosiła szkodę obejmującą kwoty 80.000 złotych tytułem zadośćuczynienia, 20.000 złotych tytułem kosztów opieki i wyreki ze strony osób trzecich oraz 1.105,34 złotych tytułem odszkodowania za szkodę majątkową w postaci poniesionych kosztów leczenia już pismem z dnia 20 kwietnia 2015 roku, z którym pozwany zapoznał się co najmniej 20 maja 2015 roku, a termin spełnienia świadczenia przez pozwane Towarzystwo upływał 17 czerwca 2015 roku i w zakresie wskazanych powyżej kwot od tej właśnie daty należało uwzględnić roszczenie o odsetki;

2) naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c. a także art. 231 k.p.c. w związku z art. 47 ustawy prawo pocztowe w związku z § 3 ust. 1 i 2 oraz załącznikiem nr 1 rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 29 kwietnia 2013 roku w sprawie warunków wykonywania usług powszechnych przez operatora wyznaczonego, poprzez nieuwzględnienie okoliczności, że pismo pełnomocnika powódki będące wezwaniem do zapłaty (zgłoszenie roszczenia) nadane w dniu 11 maja 2015 roku winno zostać doręczone zgodnie z zapisami ustawowymi najpóźniej piątego dnia od jego nadania, a tym samym Sąd wobec braku dowodu doręczenia tegoż pisma winien zgodnie z zapisami rozporządzenia przyjąć, iż dniem otrzymania przez pozwanego wezwania do zapłaty jest dzień 17 maja 2015 roku, a zatem termin od którego należy liczyć odsetki ustawowe wobec nie załączenia dowodu doręczenia a jedynie dowodu nadania, to dzień 17 czerwca 2015 roku, przy dodaniu 30 - dniowego terminu na zajęcie stanowiska przez pozwanego.

Przy tak sformułowanych zarzutach skarżący wniósł o:

1) zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez:

a) zasądzenie od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz B. P. kwoty 42.500 zł tytułem zadośćuczynienia z odsetkami ustawowymi od dnia 20 czerwca 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;

b) zasądzenie od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz B. P. kwoty 2.376 zł tytułem odszkodowania z odsetkami ustawowymi od dnia 20 czerwca 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;

c) zasądzenie od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz B. P. kwoty 4.122,70 zł tytułem odszkodowania za koszty leczenia z odsetkami:

- w zakresie kwoty 1.105,35 złotych ustawowymi od dnia 20 czerwca 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;

- w zakresie kwoty 3.017,35 złotych od dnia 22 czerwca 2019 roku do dnia zapłaty;

2) zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna i jako taka podlega oddaleniu. Zaskarżony wyrok pomimo częściowo błędnego uzasadnienia odpowiada bowiem prawu.

Poza sporem pozostawać musi akcentowana w apelacji okoliczność, że w dniu 11 maja 2015 roku pełnomocnik powódki skierował do pozwanego zgłoszenie szkody w którym wezwał go do zapłaty na rzecz powódki kwoty 80.000 złotych tytułem zadośćuczynienia, kwoty 20.000 złotych tytułem kosztów opieki i wyręki ze strony osób trzecich i kwoty 1.105,35 złotych tytułem odszkodowania za szkodę majątkową (zgłoszenie szkody k. 14 - 15).

Z treści odpowiedzi udzielonej przez pozwanego na powyższe zgłoszenie wynika, że zostało ono doręczone pozwanemu najpóźniej w dniu 20 maja 2015 roku (odpowiedź k. 62).

Chybionym jest zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 233 § 1 k.p.c. a także art. 231 k.p.c. w związku z art. 47 ustawy prawo pocztowe w związku z § 3 ust. 1 i 2 oraz załącznikiem nr 1 rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 29 kwietnia 2013 roku w sprawie warunków wykonywania usług powszechnych przez operatora wyznaczonego. Określone w wyżej wskazanych przepisach regulujących działalność operatora pocztowego wskaźniki czasu przebiegu przesyłek pocztowych w obrocie krajowym w żaden sposób nie kreują domniemania doręczenia takiej przesyłki ani tym bardziej domniemania daty takiego doręczenia. Służą one jedynie określeniu zakresu

odpowiedzialności operatora pocztowego wobec nadawcy przesyłki w razie ich uchybienia. Nie wywierają one natomiast skutku dla odbiorcy takiej przesyłki. Co więcej potwierdzenie nadania listu poleconego oznacza tylko tyle, że przesyłka została złożona w urzędzie pocztowym i nie stwarza żadnego domniemania, gdy chodzi o jej doręczenie.

Tym samym brak jest jakichkolwiek podstaw do podzielenia poglądu strony powodowej, że pozwany otrzymał wezwanie do zapłaty najpóźniej w dniu 17 maja 2015 roku.

Idąc dalej należy przypomnieć, że zgodnie z treścią przepisów zawartych w art. 481 § 1 i 2 k.c. wierzycielowi za czas opóźnienia w wypłacie należnych mu świadczeń pieniężnych przysługują odsetki za czas opóźnienia w wysokości ustawowej. Z przepisu art. 476 k.c. należy wyprowadzić wniosek, że dłużnik popada w opóźnienie, gdy nie spełnia świadczenia w terminie. W związku z tym podstawowe znaczenie dla ustalenia, czy powstał stan opóźnienia, ma określenie, kiedy dłużnik powinien spełnić świadczenie na rzecz wierzyciela.

W przypadku roszczeń przysługujących osobie uprawnionej przeciwko ubezpieczycielowi termin spełnienia świadczeń wynika z przepisów art. 817 § 1 i 2 k.c.. Stosownie do treści art. 817 § 1 k.c. - ubezpieczyciel powinien spełnić świadczenie w terminie 30 dni od otrzymania zawiadomienia o wypadku. Odstępstwo od tej zasady przewiduje przepis art. 817 § 2 k.c., który stanowi, że "gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych dla ustalenia odpowiedzialności ubezpieczyciela albo wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, świadczenie powinno być spełnione w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednak bezsporną część świadczenia zakład powinien spełnić w terminie przewidzianym w § 1 k.c.". W przypadku roszczeń wynikających z ubezpieczeń obowiązkowych jakim jest ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych zastosowanie mają z kolei przepisy art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, zgodnie z którym:

"1. Zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie.

2. W przypadku gdyby wyjaśnienie w terminie, o którym mowa w ust. 1, okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie, chyba że ustalenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania zależy od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego. W terminie, o którym mowa w ust. 1, zakład ubezpieczeń zawiadamia na piśmie uprawnionego o przyczynach niemożności zaspokojenia jego roszczeń w całości lub w części, jak również o przypuszczalnym terminie zajęcia ostatecznego stanowiska względem roszczeń uprawnionego, a także wypłaca bezsporną część odszkodowania".

Należy zwrócić uwagę, że pojęciem odszkodowania w rozumieniu przywołanych wyżej przepisów należy obejmować także zadośćuczynienie określone w art. 445 § 1 k.c. i w związku z tym co do zasady terminy przewidziane w art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych mają zastosowanie również do tego rodzaju świadczeń odszkodowawczych.

Za trafny należy uznać ten nurt orzecznictwa, według którego wymagalność roszczenia o zadośćuczynienie za krzywdę, a tym samym i początkowy termin naliczania odsetek za opóźnienie w zapłacie należnego zadośćuczynienia, może się różnie kształtować w zależności od okoliczności sprawy (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2004 roku, I CK 131/03, i wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 2008 roku, II PK 100/08, OSNP 2010, nr 10, poz. 108). W świetle tego stanowiska terminem, od którego należą się odsetki za opóźnienie w zapłacie świadczeń odszkodowawczych, może być więc, w zależności od okoliczności sprawy, zarówno dzień poprzedzający wyrokowanie o zadośćuczynieniu, jak i dzień tego wyrokowania.

W realiach przedmiotowej sprawy, wbrew stanowisku apelującej, brak jest podstaw do zasądzenia odsetek począwszy od dat postulowanych w apelacji.

Stanowisko zajęte w tym zakresie przez Sąd Rejonowy jest prawidłowe, gdyż co do zadośćuczynienia w dacie zgłoszenia szkody przesłanki decydujące o wysokości zadośćuczynienia nie zostały jeszcze w całości ukształtowane, zaś po zgłoszeniu szkody, jak i w toku niniejszego procesu żądanie powódki ulegało wielokrotnym zmianom. Niewątpliwie z zebranego w sprawie materiału dowodowego, chociażby opinii biegłej psychiatry B. B. wynika niezbicie, że jeszcze na przełomie lat 2018 - 2019 powódka wymagała kontynuowania leczenia, celem uzyskania poprawy jej stanu psychicznego. Sąd Rejonowy określając wysokość należnego powódce zadośćuczynienia wziął pod uwagę stan jej zdrowia aktualny w toku procesu (w szczególności na podstawie opinii biegłych sporządzonych w toku postępowania). W szczególności w oparciu o te opinie ustalono trwałość i wysokość uszczerbku na zdrowiu powódki. Wcześniej z uwagi na leczenie i rehabilitację powódki, pewne stwierdzenie tych okoliczności nie było możliwe.

Co zaś się tyczy odszkodowania to również brak jest podstaw do zasądzenia odsetek zgodnie z wnioskami apelacji.

Po pierwsze bowiem powódka pomija, że jak wynika z załączonych faktur znaczna część wydatków poniesionych na zakup leków miała miejsce już po zgłoszeniu szkody pozwanemu, a nawet po wniesieniu pozwu w niniejszej sprawie (faktury k. 102, 254, 255, 256, 331, 332, 333 i 334), co wyklucza możliwość zasądzenia odsetek w sposób żądany przez powódkę.

Po drugie, zasądzając na rzecz powódki zwrot kosztów opieki osób trzeci Sąd Rejonowy kierował się stawkami wynagrodzenia za sprawowanie takiej opieki obowiązującymi w dacie wyrokowania, a nie w okresie faktycznego sprawowania takiej opieki nad powódką. Uzasadniałoby to zasądzenie odsetek od tej części odszkodowania dopiero od daty wyrokowania. Wobec jednak faktu, że apelację w niniejszej sprawie wywiodła jedynie powódka, Sąd Okręgowy nie jest uprawniony do ingerencji w tą część rozstrzygnięcia, gdyż ingerencja taka naruszałaby zakaz reformationis in peius.

Wobec powyższego apelacja podlegała oddaleniu a to na podstawie art. 385 k.p.c..